

Додаток
до листа Міністерства освіти і
науки України
від _____ № _____

**Інструктивно-методичні рекомендації
з питань організації та проведення I, II етапів Всеукраїнських учнівських
олімпіад з навчальних предметів у 2026/2027 навчальному році**

I. Загальні положення

Методичні рекомендації щодо організації та проведення I, II етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2026/2027 навчальному році (далі – Олімпіади) розроблено з метою забезпечення єдиних організаційних і методичних підходів до планування, проведення, оцінювання та документування результатів I, II етапів Олімпіад.

Порядок організації та проведення Олімпіад у 2026/2027 навчальному році визначено Положенням про учнівський олімпіадний та турнірний рух, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 30 грудня 2024 року №1820 «Про затвердження Положення про учнівський олімпіадний та турнірний рух», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06 лютого 2025 року за №187/43593 (далі – Положення).

Перелік навчальних предметів і класів для проведення I, II етапів Олімпіад у 2026/2027 навчальному році затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 24 серпня 2026 № 1476 «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2026/2027 навчальному році».

Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації та проведення I та II етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2026/2027 навчальному році (далі – Олімпіади) розроблено з метою забезпечення єдиних організаційних і методичних підходів до їх планування, проведення, оцінювання та документування результатів, з урахуванням особливостей організації Олімпіад для учнів закладів загальної середньої освіти, які беруть участь в експериментальному проєкті щодо запровадження профільної середньої освіти за академічним спрямуванням відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2025 року № 1058 «Про реалізацію експериментального проєкту щодо запровадження в закладах загальної середньої освіти освітніх програм, розроблених на основі типової освітньої програми для 10–12 класів закладів загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням» (далі – експериментальний проєкт).

II. Управління, організація та проведення

Враховуючи, що відповідно до пункту 2 розділу III Положення I (перший) етап Олімпіад проходить на рівні територіальних громад, районів областей, районів міста Києва, II (другий) етап – на рівні областей та міста Києва, рекомендуємо повноваження місцевих органів управління освітою, викладені в пункті 3 розділу II Положення, розмежувати таким чином.

Місцеві органи управління освітою органів місцевого самоврядування організовують проведення I етапу Олімпіад, оприлюднюють на своїх офіційних вебсайтах інформацію щодо проведення реєстрації на I етап Олімпіад та відповідними рішеннями:

- затверджують персональні склади організаційних комітетів, журі, експертів-консультантів, результати I етапу Олімпіад;

- визначають заклади освіти, відповідальні за проведення I етапу Олімпіад та співорганізаторів.

Обласні (міський у м. Києві) органи управління у сфері освіти сприяють проведенню I етапу Олімпіад, забезпечують проведення II етапу Олімпіад та відповідними наказами:

- призначають регіональних координаторів Олімпіад;

- визначають місця проведення II етапу Олімпіад та співорганізаторів їх проведення, перелік опорних локацій для проведення I етапу Олімпіад, графік проведення I етапу Олімпіад та II етапу тих Олімпіад, з яких проведення III етапу у 2026/2027 навчальному році не передбачено;

- затверджують персональні склади предметно-методичних комісій I етапу Олімпіад та II етапу тих Олімпіад, з яких проведення III етапу у 2026/2027 навчальному році не передбачено, персональні склади організаційних комітетів, журі та експертів-консультантів II етапу Олімпіад;

- затверджують результати II етапу Олімпіад.

До повноважень обласних органів управління у сфері освіти також належать:

- оприлюднення на офіційному вебсайті інформації про проведення змагань та результати II етапу Олімпіад;

- координація взаємодії з НЦ «МАНУ», а також організація взаємодії з місцевими органами управління освітою органів місцевого самоврядування та закладами освіти з питань організації та проведення II етапу Олімпіад;

- засвідчення гербовою печаткою дипломів переможців та учасників II етапу Олімпіад.

Заклад освіти, призначений в установленому порядку обласним (міським у м. Києві) органом управління у сфері освіти, відповідальним за проведення інтелектуальних змагань, зокрема, II етапу Олімпіад:

- сприяє організації та проведенню II етапу Олімпіад;

- забезпечує контроль за дотриманням вимог Положення під час проведення II етапу Олімпіад;

- подає до органів управління у сфері освіти для затвердження персональні склади організаційних комітетів та журі, персональні склади предметно-

методичних комісій I етапу Олімпіад та II етапу тих Олімпіад, з яких проведення III етапу в 2026/2027 навчальному році не передбачено, результати II етапу Олімпіад.

Регіонального координатора (далі - координатор) необхідно призначити до 01 жовтня 2026 року на кожному Олімпіаду окремо.

Координатор:

забезпечує координацію діяльності й комунікацію між установами й закладами освіти, залученими до організації та проведення інтелектуальних змагань, відбіркових і тренувальних зборів;

є першим заступником голови оргкомітетів I, II етапів відповідної Олімпіади;

спільно з головою журі формує ПМК, маючи право входити до її персонального складу;

бере участь у всіх засіданнях під час проведення відповідних змагань;

здійснює нагляд за недопущенням конфлікту інтересів;

стежить за дотриманням учасниками олімпіадного руху Положення;

бере участь у визначенні строків подання апеляційних заяв, форми та способу розгляду апеляцій апеляційною комісією.

III. Визначення опорних локацій

Для проведення I етапу Олімпіад обласні (місцевий у м. Києві) органи управління у сфері освіти до оголошення початку реєстрації визначають опорні локації. Під час вибору опорних локацій рекомендується враховувати їх територіальну доступність, можливість створення безпечних умов для учасників, місткість, наявність укриття, матеріально-технічне та технічне забезпечення. При визначенні кількості опорних локацій пріоритет мають безпекові умови учасників змагання.

Рекомендуємо взяти до уваги, що у разі фактичної участі в Олімпіаді на окремій опорній локації менше чотирьох учасників-учнів жоден із визначених на цій локації переможців фактично не зможе продовжити участь у змаганнях на II етапі, оскільки відповідно до пункту 1 розділу XI Положення кількісний склад команди для участі в II етапі Олімпіади не може перевищувати 25% загальної кількості учасників-учнів I етапу змагання.

Перелік опорних локацій може бути спільним для всіх Олімпіад або формуватися окремо для кожної Олімпіади залежно від специфіки навчального предмета, кількості учасників та безпекових умов.

IV. Реєстрація учасників-учнів

Реєстрація для участі в Олімпіаді здійснюється у відкритій формі з використанням електронних засобів реєстрації.

З метою упорядкованого обліку учасників-учнів інтелектуального змагання, спрощення опрацювання реєстраційних даних рекомендуємо для кожної Олімпіади створювати окрему електронну реєстраційну форму.

Електронну реєстраційну форму рекомендується створювати та адмініструвати закладу освіти, визначеному Департаментом (управлінням) освіти і науки обласної, Київської міської державної (військової) адміністрації, відповідальним за проведення Олімпіади в області, м. Києві. Централізоване створення форми забезпечує єдиний підхід до реєстрації, уніфікований перелік реєстраційних даних та централізований облік учасників-учнів незалежно від обраної ними опорної локації.

Не рекомендуємо створення окремих реєстраційних форм для кожної опорної локації, оскільки це ускладнює узагальнення даних та унеможливорює формування єдиного переліку учасників-учнів Олімпіади.

В електронній реєстраційній формі необхідно передбачити зазначення учасником-учнем інтелектуального змагання: прізвища, власного імені, по батькові (за наявності) учасника; найменування закладу освіти, у якому він навчається; класу навчання; класу, за завданнями якого учасник бажає виконувати олімпіадні завдання; контактного номера телефону та адреси електронної пошти; обраної опорної локації; відомостей, необхідних для забезпечення особливих освітніх потреб учасника, за потреби; інформації щодо участі закладу загальної середньої освіти, який представляє учасник-учень, в експериментальному проєкті; інших відомостей, необхідних для організації відповідної Олімпіади.

Оргкомітети, створені на опорних локаціях, оголошують та поширюють інформацію про відкриту реєстрацію не менше ніж за 21 календарний день до дати проведення відповідної Олімпіади. Тривалість реєстрації має становити не менше 7 календарних днів.

Посилання на електронну реєстраційну форму необхідно розмістити на офіційних інформаційних ресурсах закладів освіти, відповідальних за проведення I етапу Олімпіад, та органів управління у сфері освіти.

Після завершення реєстрації заклад освіти, відповідальний за проведення Олімпіади в області (м. Києві), узагальнює результати реєстрації та надає відповідальним особам за організацію проведення Олімпіади на опорних локаціях доступ до результатів реєстрації в частині учасників-учнів, які обрали відповідну опорну локацію.

На підставі отриманих даних відповідальні особи опорних локацій самостійно формують списки учасників, які зареєструвалися для участі в олімпіаді на відповідній локації, та використовують їх для організації проведення Олімпіади. Такий порядок дає змогу розподілити організаційне навантаження між відповідальним закладом освіти в області та оргкомітетами I етапу Олімпіад на опорних локаціях і забезпечити своєчасну підготовку кожної локації.

У разі перевищення кількості зареєстрованих учасників спроможності окремої опорної локації питання їх перерозподілу вирішується відповідальним за проведення Олімпіади закладом освіти спільно з організаторами на відповідних опорних локаціях з урахуванням територіальної доступності та вимог щодо забезпечення безпечних умов.

Після завершення реєстрації зміна учасником-учнем обраної опорної локації допускається за погодженням із закладом освіти, відповідальним за проведення Олімпіади в області, м. Києві та за наявності організаційної можливості на відповідній локації.

Обробка отриманих під час реєстрації персональних даних здійснюється відповідно до вимог законодавства у сфері захисту персональних даних.

Рекомендується передбачити завершення реєстрації завчасно до дати проведення Олімпіади, щоб після її завершення оргкомітети І етапу мали достатній час для формування списків учасників-учнів й забезпечення необхідних умов для проведення змагання.

V. Учасники, форма та умови проведення

У І етапі Олімпіад мають право брати усі бажаючі здобувачі освіти закладів загальної середньої, професійної, фахової передвищої та позашкільної освіти віком до 20 років.

У зв'язку із запровадженням правового режиму воєнного стану в Україні Олімпіади можуть бути проведені в дистанційній або змішаній (очній та дистанційній) формах.

Рішення щодо форми проведення І, II етапів Олімпіад, приймають оргкомітети змагань, виходячи з безпекової ситуації в територіальних громадах, районах області, районах м. Києва й регіоні в цілому.

У разі вибору дистанційної форми проведення Олімпіади оргкомітет відповідного етапу Олімпіади забезпечує безперебійний контроль за перебігом змагань, слідкує за дотриманням правил академічної доброчесності.

З метою забезпечення рівних умов для всіх учасників-учнів Олімпіади заборонено проведення І етапу Олімпіади у змішаній формі в межах однієї територіальної громади.

На підставі пункту 6 розділу VIII Положення органи управління у сфері освіти також можуть проводити І та II етапи олімпіад з інформатики, математики, української мови та літератури – для здобувачів освіти 6–7 класів, з астрономії – для здобувачів освіти 9 класу, з біології, географії, історії, фізики, хімії – для здобувачів освіти 7 класу, решти навчальних предметів – для здобувачів освіти 8 класу.

При складанні графіка проведення І етапу Олімпіад необхідно взяти до уваги, що проведення І етапу інтелектуальних змагань із навчальних предметів, з яких передбачено участь у Міжнародних олімпіадах, в один календарний день заборонено.

Оскільки Положенням визначено кількість турів лише для II та III етапів Олімпіад, кількість та зміст турів І етапу Олімпіад із навчальних предметів природничої, математичної та інформатичної освітніх галузей, а також Олімпіад з іноземних мов доцільно визначити рішенням організаційного комітету з урахуванням місцевих умов проведення інтелектуальних змагань, фіксуючи його в протоколі засідання.

Умови проведення II етапу Олімпіад (далі – Умови) затверджують Департаменти (управління) освіти і науки обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій. В Умовах визначають місце, графік проведення II етапу Олімпіад та інші питання їх проведення з урахуванням місцевих можливостей.

Враховуючи, що кількісний склад учасників-учнів для участі в II етапі Олімпіад з навчальних предметів визначають відповідно до рейтингу учасників-учнів і не може бути меншим 10 % та більшим за 25 % від загальної кількості учасників-учнів I етапу на опорній локації, то при непарній кількості учасників-учнів округлення слід робити в меншу сторону.

Оскільки, учні наукових ліцеїв, засновником яких є обласна рада, можуть брати участь одразу в II етапі Олімпіад у складі окремих команд. Рекомендуємо в Умовах визначити для них кількісний склад, враховуючи результати участі команд даних закладів освіти в II етапі змагань за попередні 2 роки.

В Умовах доцільно визначити кількість дипломів переможців II етапу Олімпіад з орієнтовним співвідношенням першого, другого й третього ступенів, а також рекомендуємо описати умови визначення переможців серед учасників-учнів, які набрали однакову кількість балів.

При цьому слід враховувати, що відповідно до пункту 9 розділу VIII Положення, у разі, якщо кількість регіонів, у яких проводиться II етап олімпіади з певного навчального предмета, не перевищує одного регіону, результати II етапу такої олімпіади вважаються фінальними.

VI. Розроблення олімпіадних завдань

Завдання I етапу Олімпіад з усіх навчальних предметів, II етапу Олімпіад з французької, іспанської мов, словацької, угорської, новогрецької, чеської мов та літератур, а також I та II етапів Олімпіад для класів, молодших за класи, з яких проводиться III етап Олімпіад, розробляють предметно-методичні комісії (далі – ПМК). Персональний склад таких ПМК за поданням закладу освіти, визначеного відповідальним за проведення відповідного етапу Олімпіади, затверджується наказом Департаменту (управління) освіти і науки обласної, Київської міської державної (військової) адміністрації.

Очолює ПМК голова журі II етапу Олімпіади.

До складу ПМК входять фахівці відповідної галузі, які забезпечують науковий рівень завдань та їх нерозголошення до дня проведення відповідної Олімпіади.

Рекомендуємо врахувати, що комплекти олімпіадних завдань для I етапу Олімпіад мають містити завдання різних рівнів складності, зокрема базового рівня, доступні для виконання більшістю учасників-учнів, а також завдання підвищеного та високого рівнів складності.

При складанні завдань для I етапу Олімпіад для 10 класу необхідно врахувати особливості Державного стандарту профільної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 року

№ 851 та відповідних навчальних програм, за якими забезпечується навчання в закладах-учасниках експериментального проекту.

Система оцінювання завдань повинна бути чіткою, прозорою, зрозумілою для учасників-учнів та членів журі, забезпечувати об'єктивне визначення результатів.

VII. Безпекові умови

Заклади освіти, наукові установи, інші організації, на базі яких проводять інтелектуальні змагання, готують приміщення й територію, матеріально-технічну базу, документацію, створюють безпечні умови для виконання олімпіадних завдань.

До початку змагання організаційний комітет має ознайомити всіх учасників Олімпіади з локальним Алгоритмом дій на випадок повітряної тривоги або інших оповіщень про небезпеку.

Рекомендуємо з метою уникнення надзвичайних ситуацій, що стануть на заваді проведенню I, II етапів Олімпіад, не оприлюднювати на сторінках соціальних мереж та офіційних сайтах інформацію про місця проведення та дати проведення інтелектуальних змагань.

У разі повітряної тривоги або іншої небезпечної ситуації проведення інтелектуального змагання необхідно призупинити відповідно до вимог безпеки та локального алгоритму закладу, враховуючи Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану, викладені в листі Міністерства освіти і науки України від 11 вересня 2026 року № 1/19575-26 «Про направлення Методичних рекомендацій».

Не допускається організація прибуття учасників-учнів до опорної локації під час оголошеного сигналу «Повітряна тривога». У разі оголошення сигналу «Повітряна тривога» до початку Олімпіади прибуття учасників-учнів до місця її проведення здійснюється після відбою повітряної тривоги та за умови, що безпекова ситуація дає змогу розпочати проведення змагання.

На випадок, якщо безпекова ситуація, частота або тривалість повітряних тривог стануть на заваді безпечному прибуттю учасників-учнів або проведенню Олімпіади в день відповідно до затвердженого графіка, рекомендуємо організаційному комітету передбачити можливість дистанційної форми проведення змагання. У разі неможливості одночасного проведення I етапу, у зв'язку з безпековими умовами, Олімпіаду переносять на визначений оргкомітетом I етапу день, а ПМК має забезпечити додатковий пакет завдань.

VIII. Апеляція

Учасники-учні Олімпіади мають право ознайомитися з відповідями (розв'язками) завдань і попередніми результатами перевірки робіт, а у разі

виникнення запитань щодо правильності та об'єктивності оцінювання подати до апеляційної комісії заяву та отримати відповідь до визначення остаточних результатів.

Для проведення апеляції журі спільно з оргкомітетом змагань, створюють апеляційну комісію на чолі з головою журі, до складу якої, окрім експерта-консультанта, членів журі відповідних змагань, входить регіональний координатор. Рішення апеляційної комісії фіксують у протоколі засідання цієї комісії та доводять до відома заявника.

З метою забезпечення прозорості та своєчасного розгляду апеляцій рекомендується до початку проведення Олімпіади визначити та довести до відома учасників-учнів порядок проведення апеляції, зокрема:

- форму та спосіб подання апеляційної заяви;
- строк її подання;
- порядок ознайомлення учасників-учнів із відповідями (розв'язками) завдань та попередніми результатами перевірки робіт;
- форму та спосіб розгляду апеляції;
- порядок повідомлення учасника-учня про рішення апеляційної комісії;
- строк завершення розгляду апеляцій до остаточного визначення результатів Олімпіади.

Визначений порядок проведення апеляції рекомендується зафіксувати у протоколі засідання апеляційної комісії.

Враховуючи, що апеляцію має право подати учасник-учень Олімпіади лише після завершення всіх її турів, у разі прийняття оргкомітетом II етапу Олімпіади із предмету природничої, математичної, інформатичної освітньої галузі рішення про відбір учасників-учнів для участі у другому турі за результатами першого туру, з метою запобігання недопуску учасника-учня до другого туру внаслідок технічної помилки під час перевірки його роботи або обрахунку балів рекомендується до визначення остаточного складу учасників-учнів другого туру:

- оприлюднити попередні результати оцінювання першого туру та забезпечити учасникам-учням можливість ознайомитися з результатами перевірки їхніх робіт і відповідями (розв'язками) до завдань;

- надати учасникам-учням можливість повідомити про виявлені технічні помилки у перевірці робіт або обрахунку балів;

- забезпечити розгляд таких звернень журі та, у разі встановлення помилок у перевірці або обрахунку балів, уточнення результатів оцінювання до формування остаточного списку учасників-учнів другого туру;

- визначати склад учасників-учнів другого туру на підставі уточнених результатів оцінювання першого туру.

Рекомендується не затверджувати остаточний склад учасників-учнів другого туру до завершення визначеного оргкомітетом строку для повідомлення про технічні помилки в результатах оцінювання та їх розгляду журі.

Зазначені заходи не є апеляцією в розумінні розділу X Положення.

Право учасника-учня на подання апеляційної заяви після завершення всіх турів відповідного етапу відповідно до розділу X Положення зберігається.

VII. Документування результатів I, II етапів Олімпіад

За результатами проведення відповідного етапу Олімпіади оформлюються та зберігаються документи, що підтверджують проведення змагань, результати виконання учасниками-учнями олімпіадних завдань, їх оцінювання та визначення результатів, а саме:

- протоколи оцінювання олімпіадних робіт, підписані головою та членами журі;

- підсумковий протокол про результати проведення відповідного етапу Олімпіади;

- протоколи засідань організаційного комітету;

- протоколи спільних засідань оргкомітету й журі відповідного етапу Олімпіади;

- звіт про проведення I/II етапу Олімпіади;

- протокол спільного рішення про підсумки проведення відповідного етапу Олімпіади, підставою для оформлення якого є відповідний підсумковий протокол;

- протоколи засідань апеляційної комісії;

- наказ про затвердження результатів відповідного етапу Олімпіади;

З метою можливості підтвердження результатів рекомендується зберігати також олімпіадні завдання, відповіді (розв'язки) до них, критерії та схеми оцінювання, реєстраційні матеріали, апеляційні заяви, олімпіадні роботи.

Документація I та II етапів Олімпіад зберігається у відповідних органах управління у сфері освіти протягом одного року з дня закінчення інтелектуальних змагань відповідно до Положення.
